

POMM1083

Suomen kielen ja kirjallisuuden pedagogiikka (5 op)

Ops ja kielitietoisuus
Päivi Torvelainen

Kuvat Pixabaystä

Tänään
tavoitteena

- selventää opintojakson suoritusta (jos tarpeen) ja arviointia
- hahmottaa oppiaineen olemusta (tavoitteet & sisällöt) opetussuunnitelman perusteiden mukaan
- syventää ymmärrystä kielen rakenteiden opettamisesta (toinen luento Sanna ja Eijan)

Tutustu vielä [opintojakson etusivulta](#) yleisohjeisiin, arviointiin, moduulitehtäviin ja tenttiin, jos sinulle jäi jotain epäselvää opintojakson suorittamisesta. Ota epäselvät asiat puheeksi ensi kerralla oman ryhmän tapaamisessa.

Mikä jäi opsista mieleen?

Kirjoita itsellesi muistiin havaintojasi
– esimerkiksi mitä kiinnostavaa,
outoa, mietityttävää?

- Keskustelkaa Ops-havainnoistanne ja Kirjatkaa ajatuksenne Flingaan <https://edu.flinga.fi/s/EZSHDZQ>
- Tuokaa yhteiskeskusteluun yksi nosto, esim. Hip hurraa! Ei voi olla totta! Mitäh? Jos ehditte, niin etsikää/tehkää kuva, joka havainnollistaa nostoanne.

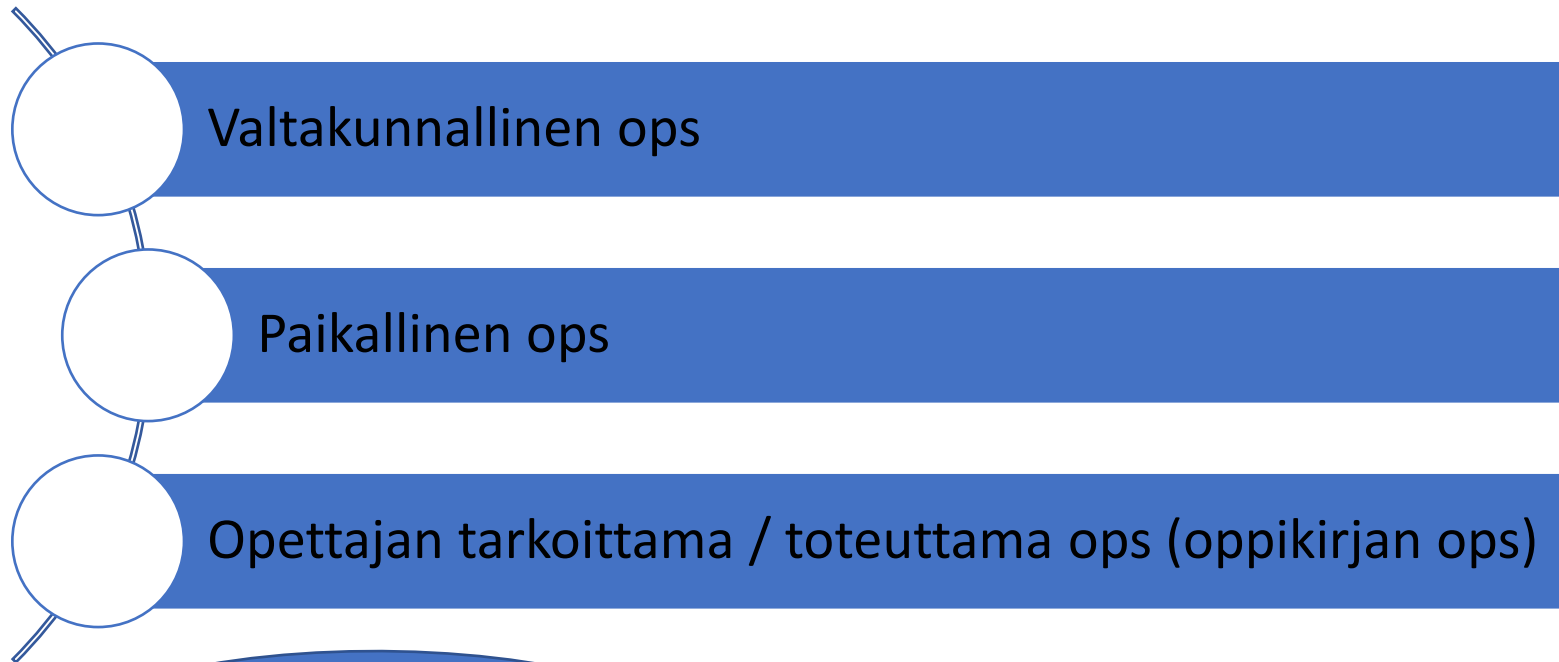
Vuorovaikutustilanteissa
toimiminen

Tekstien tulkitseminen

Tekstien tuottaminen

Kielen, kirjallisuuden ja
kulttuurin
ymmärtäminen

Opsit

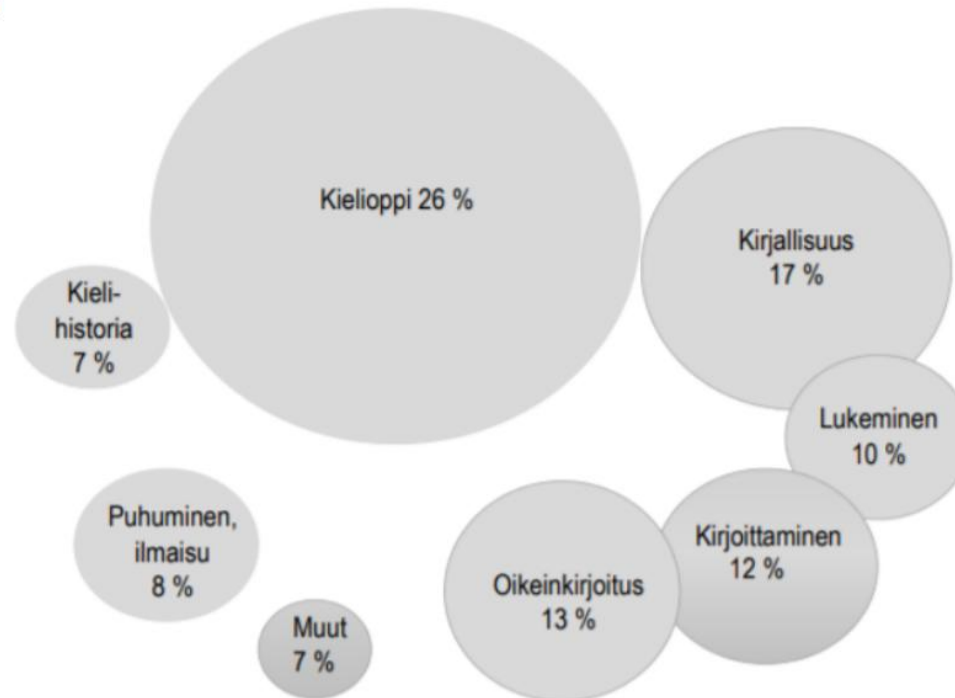

Piilo-opetussuunnitelma
(Broady 1986)

Oppilaan
kokema/elämä ops

Ensimmäinen luento

Peruskoululaisten
käsityksiä
äidinkielestä ja
kirjallisuudesta
oppiaineena

KUVIO 1. Oppilaiden (9.lk) kirjoitelmissa (N=97) esiintyvät äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen sisältöjä kuvaavat nimitykset (N=732). Kuviossa on näkyvillä kunkin aihepiirin eniten mainintoja saanut nimitys

Piilo-opetussuunnitelma

Koulun arjessa oppilaat ja myös opettajat oppivat paljon sellaista, mitä ei ole asetettu kouluopetuksen viralliseksi tavoitteeksi. Erilaiset pedagogiset käytänteet kuten opetus- ja arviointimenetelmät edellyttävät oppilailta akateemisten taitojen hallitsemisen ohella erilaisten toimintatapojen ja käyttäytymismallien hallitsemista. He oppivat esimerkiksi odottamaan vuoroaan sekä aloittamaan ja lopettamaan työskentelynsä koulun aikataulujen puitteissa.

- *Tieteen termipankki 16.1.2025: Kasvatustieteet:piilo-opetussuunnitelma. (Tarkka osoite: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:piilo-opetussuunnitelma.>)*

Pedagoginen osaaminen
suomen kielessä ja kirjallisuudessa

Ymmärrys
oppiaineesta

osaat eritellä suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen pedagogista kulttuuria sekä oppiaineen pedagogiikkaan liittyviä erilaisia, esimerkiksi ideologisia ja poliittisia, sidoksia sekä pedagogisia suuntauksia

kognitiivinen ja sosiaalinen lähestymistapa
lukutaitoon, kirjallisuuden opetuksen
lähestymistavat

osaat eritellä, arvioida ja tukea oppilaiden moninaisia tulkitsemisen taitoja monimediaisissa oppimisympäristöissä ja tukea niiden kehittymistä läpi alakoulun

Tekstien
tulkitsemistaitojen
pedagogiikka

kirjoittamisen opetuksen
suuntauksat

Tekstien
tuottamistaitojen
pedagogiikka

osaat eritellä, arvioida ja tukea tekstien tuottamistaidon (prosessi + tekstilajitietoisuus) kehittymistä monimediaisissa oppimisympäristöissä

Monilukutaito eri oppiaineissa ja niitä yhdistävänä tekijänä: ymmärrät suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen erityisluonnetta sisältö- ja välineaineena sekä osaat jäsentää kielen ilmiöitä ja ohjata monilukutaidon kehittymistä eri oppiaineissa sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa

Monilukutaidon
pedagogiikka

osaat eritellä, arvioida ja tukea kielitietoisuuden kehittymistä

Kielitietoisuuden
pedagogiikka

formalistinen ja funktionaalinen lähestymistapa kielen opetukseen

Oppijalähtöisyys

ymmärrät suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen ja -sisältöjen merkityksen oppijan identiteetin, kehityksen ja hyvinvoinnin näkökulmasta ja osaat hyödyntää oppijoiden omia tekstimaisia heidän toimijuutensa tukemiseksi

osaat ohjata oppijoita käyttämään metakognitiivisia strategioita taitojensa kehittämisessä (esim. oppimisen suunnittelua, oppimisen ja ymmärryksen kehittämisen seuraamista ja hallinnoimista, työskentelystä nauttimista)

Toisen luennon antia

- Funktionaalinen kielenopetus?
- Kielioppi?

Kielitietoisuus koulun käytänteissä

Mukailtu artikkelista Andersen, L. K. & Ruohotie-Lyhty, M. (2019). Mitä on kielitietoisuus ja miten se näkyy koulussa?. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(2). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2019/mita-on-kielitietoisuus-ja-miten-se-nakyy-koulussa>

- **Kielen huomioiminen**
  - Mitä kielellä tehdään eri tilanteissa/miten kieli toimii eri tilanteissa? esim. tekstin rakentuminen, sanasto/fraasit -> varmistetaan ymmärtäminen
  - Kielen vaihtelu (puhuttu/kirjoitettu, aika, paikka, tilanne)
- **Kielellinen luovuus**
  - leikitään merkityksillä, muodoilla tai muodon ja merkityksen välisellä suhteella
- **Metakielellinen tieto ja metakielellinen pohdinta**
  - tietoa kielestä järjestelmänä ja kielen käyttöön liittyvistä säännöistä -> käsitteet
- **Kieliin ja kieliyhteisöön kohdistuvat asenteet**
  - luokan ja muun ympäristön monikielisyyden huomiointi

Funktionaalinen kielenopetus?

Lue lisää: Lauranto, Y. (2023) <https://www.funksuomi.fi/blogi/kielenopetus-kielioppi-ja-funktionaalisuus/>

Kielenopetus: formalistinen ja funktionaalinen lähestymistapa

	Perinteinen (formalistinen) opetustapa	Funktionaalinen kielenopetus
Mitä kieli on?	Rakenneosien järjestelmä, autonominen säännöstö	Sosiaalinen ja kognitiivinen ilmiö, keino ilmaista merkityksiä; ”kielen merkitys on funktio kontekstissaan”
Miten kieltä opitaan?	Sisäistämällä sääntöjärjestelmä; muotojen analyysistä ja automaattistamisesta niiden käyttöön (toisto, palaute ja korjaus)	Oppimalla havainnoimaan ja muuntelemaan kielenkäyttöä aidoissa tilanteissa; kielen käytöstä muotojen analyysiin (toisto, palaute ja korjaus)
Mitä kehitetään?	Kirjakielen normien ja sääntöjen hallintaa, kykyä nimetä ja luokitella kieltä	Tiedostumista kielen merkityksistä, muodoista ja käytöstä; taitoa käyttää kieltä
Tarkastelun yksikkö?	Irralliset sanat, lauseet ja virkkeet	Tekstit ja dialogit konteksteissaan
Mikä on tekstien asema?	Tekstit ovat ”poiminnan paikkoja”, esimerkkejä kieliopillisista seikoista	Tekstit ovat tapoja vuorovaikuttaa

Kielitietoisuus, kielioppi vs. oikeakielisyyssääntöjen hallinta

Tavallinen äidinkielen puhuja [=kielten käyttäjä] on kielensä [=kieliensä] suhteen sekä tietäjä että maallikko. Tietäjä sikäli, että hän on omaksunut kielen osana ihmiseksi kehittymistään ja käyttää sitä puhuessaan suvereenisti; maallikko sikäli, että muistiin on jäänyt armaan äidinkielenopettajan kiteyttämää kieltoja ja käskyjä vain sieltä täältä.

https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/blogiarkisto/auli_hakulinen/kalenteri_katekismus_kielioppi.8069.blog

[ ]-merkinnät Päivin omia

”Opetuksessa pitäisi lähteä suoremmin tosiasista, että jokaisella on hallussaan jotain perin arvokasta. Itsestään selvyuden sijasta voisi puhua ihmeestä.”

(Alho & Korhonen 2014)

”Oppilaalla on oma intuitiivinen kielitajunsa ja taito havaita ilmausten hienovaraisiakin merkityseroja, jos sille vain annettaisiin mahdollisuus. Haaste onkin siinä, miten saada tämä intuitiivinen kielitaju kytkettyä kielen systeemin havainnointiin ja kieliopin käsitejärjestelmien ymmärtämiseen.”
(Kulju 2012)

FACEBOOK-KOIRA

- What do you mean, 'Finnish is difficult'?

English: A dog.

Swedish: What?

English: The dog.

English: Two dogs.

Swedish:

Swedish:

Swedish: En hund, hunden.

Swedish: Två hundar, hundarna.

German:

English: No, go away.

Swedish: No one invited you.

German: Der Hund.

English: I said go away.

German: Ein Hund, zwei Hunde.

Swedish: Stop it.

German: Den Hund, einen Hund, dem Hund, einem Hund, des Hundes, eines Hundes, den Hunden, der Hunden.

Finnish: Sup.

English: NO.

Swedish: NO.

German: NO.

Finnish:

English:

German:

Swedish:

Finnish: Koira, koiran, koiraa, koiran again, koirassa, koirasta, koiraan, koiralla, koiralta, koiralle, koirana, koiraksi, koiratta, koirineen, koirin.

German:

Swedish:

Finnish:

English:

Finnish: Aaaand... koirasi, koirani, koiransa, koiramme, koiranne, koiraani, koiraasi, koiraansa, koiraamme, koiraanne, koirassani, koirassasi, koirassansa, koirassamme, koirassanne, koirastani, koirastasi, koirastansa, koirastamme, koirastanne, koirallani, koirallasi, koirallansa, koirallamme, koirallanne, koiranani, koiranasi, koiranansa, koiranamme, koirananne, koirakseni, koiraksesi, koiraksensa, koiraksemme, koiraksenne, koirattani, koirattasi, koirattansa, koirattamme, koirattanne, koirineni, koirinesi, koirinensa, koirinemme, koirinenne.

- English:

Swedish:

German:

Finnish: Wait! then theres koirakaan, koirankaan, koiraakaan, koirassakaan, koirastakaan, koiraankaan, koirallakaan, koiraltakaan, koirallekaan, koiranakaan, koiraksikaan, koirattakaan, koirineenkaan, koirinkaan, koirako, koiranko, koiraako, koirassako, koirastako, koiraanko, koirallako, koiraltako, koiralleko, koiranako, koiraksiko, koirattako, koirineenko, koirinko, koirasikaan, koiranikaan, koiransakaan, koirammekaan, koirannekaan, koiraanikaan, koiraasikaan, koiraansakaan, koiraammekaan, koiraannekaan, koirassanikaan, koirassasikaan, koirassansakaan, koirassammekaan, koirassannekaan, koirastanikaan, koirastasikaan, koirastansakaan, koirastammekaan, koirastannekaan, koirallanikaan, koirallasikaan, koirallansakaan, koirallammekaan, koirallannekaan, koirananikaan, koiranasikaan, koiranansakaan, koiranammekaan, koiranannekaan, koiraksenikaan, koiraksesikaan, koiraksensakaan, koiraksemmeekaan, koiraksennekaan, koirattanikaan, koirattasikaan, koirattansakaan, koirattammekaan, koirattannekaan, koirinenikaan, koirinesikaan, koirinensakaan, koirinemmeekaan, koirinennekaan, koirasiko, koiraniko, koiransako, koirammeko, koiranneko, koiraaniko, koiraasiko, koiraansako, koiraammeko, koiraanneko, koirassaniko, koirassasiko, koirassansako, koirassammeko, koirassanneko, koirastaniko, koirastasiko, koirastansako, koirastammeko, koirastanneko, koirallaniko, koirallasiko, koirallansako, koirallammeko, koirallanneko, koirananiko, koiranasiko, koiranansako, koiranammeko, koirananneko, koirakseniko, koiraksesiko, koiraksensako, koiraksemmeko, koiraksenneko, koirattaniko, koirattasiko, koirattansako, koirattammeko, koirattanneko, koirineniko, koirinesiko, koirinensako, koirinemmeko, koirinenneko, koirasikaanko, koiranikaanko, koiransakaanko, koirammekaanko, koirannekaanko, koiraanikaanko, koiraasikaanko, koiraansakaanko, koiraammekaanko, koiraannekaanko, koirassanikaanko, koirassasikaanko, koirassansakaanko, koirassammekaanko, koirassannekaanko, koirastanikaanko, koirastasikaanko, koirastansakaanko, koirastammekaanko, koirastannekaanko, koirallanikaanko, koirallasikaanko, koirallansakaanko, koirallammekaanko, koirallannekaanko, koirananikaanko, koiranasikaanko, koiranansakaanko, koiranammekaanko, koiranannekaanko, koiraksenikaanko, koiraksesikaanko, koiraksensikaanko, koiraksemmekaaiko, koiraksennekaanko, koirattanikaanko, koirattasikaanko, koirattansakaanko, koirattammekaanko, koirattannekaanko, koirinenikaanko, koirinesikaanko, koirinensakaanko, koirinemmekaaiko, koirinennekaanko, koirasikokaan, koiranikokaan, koiransakokaan, koirammekokaan, koirannekokaan, koiraanikokaan, koiraasikokaan, koiraansakokaan, koiraammekokaan, koiraannekokaan, koirassanikokaan, koirassasikokaan, koirassansakokaan, koirassammekokaan, koirassannekokaan, koirastanikokaan, koirastasikokaan, koirastansakokaan, koirastammekokaan, koirastannekokaan, koirallanikokaan, koirallasikokaan, koirallansakokaan, koirallammekokaan, koirallannekokaan, koirananikokaan, koiranasikokaan, koiranansakokaan, koiranammekokaan, koiranannekokaan, koiraksenikokaan, koiraksesikokaan, koiraksensakokaan, koiraksemmekokaan, koiraksennekokaan, koirattanikokaan, koirattasikokaan, koirattansakokaan, koirattammekokaan, koirattannekokaan, koirinenikokaan, koirinesikokaan, koirinensakokaan, koirinemmekokaan, koirinennekokaan.

Swedish:

German:

English: Okay, now you're just making things up!

Finnish:

Finnish: And now the plural forms...

Me mennään – me menemme

3 Kirjoita taulukkoon laulaa-verbin myönteiset ja kielteiset persoonamuodot.

laulaa

	myönteinen muoto	kielteinen muoto
minä		
sinä		
hän		
me		
te		
he		
passiivi		

4 Kirjoita annetut verbit oikeassa muodossa.

Sirkus _____ kaupunkiin.
saapua

Työntekijät _____ raidallisen teltan.
pystyttää

Suomalaislapsi oppii verbien puhekielisen taiputuksen ikävuosina 2–3

Tiedostuminen suomen kielen rakenteesta (sanat taipuvat esim. vertailu englantiin, "vapaan" puhekielen ja huolitellun yleiskielen ero)

- Oppikirjaesimerkki Tapaamisten diat ja muita materiaaleja -sivustolla
-> Muita materiaaleja -> Tiedostot "Sadun rakenne 3.lk" ja "Sadun sanasto 3. lk"

Synonyymit, vastakohtat ja homonyymit

Vitseissä ja kummitusjutuissa leikitellään paljon sanoilla. Kerronnassa käytetään esim. synonyymeja, vastakohtia ja homonyymeja.

Synonyymit eli sanat, jotka tarkoittavat samaa tai lähes samaa asiaa

Esim. - Miksi voi kutsua **hajua**, joka pelkää pimeää?
- Hermoraunioksi **lemuksi**.

Esim. lakki - myssy - pipo - hattu.

Vastakohtat eli sanat, jotka tarkoittavat juuri päinvastaisia asioita

Esim. - Milloin **tyhmäkin on viisas**?
- Silloin, kun pidät suusi kiinni.

Tai: - Miten talvi **alkaa** ja kevät **loppuu**?
- T-kirjaimella.

Esim. pimeä - valoisa, sytyttää - sammuttaa, alas - ylös

Homonyymit eli sanat, jotka kirjoitetaan samalla tavalla mutta joilla on eri merkitys

Esim. On synkkä ja myrskyinen yö. Ovi aukeaa, portaat narahtaa, veitsi välähtää, **kurkku** katkeaa. Kuuluu ääni: - Isä, anna minullekin **kurkkuvoileipä**!

→ Mitkä kaksi eri merkitystä **kurkku**-sanalla on?

Esim. kurkku 'vihannes', kurkku 'ihmisen ruumiinosa'

(Muita samankaltaisia: juuri 'kasvin osa', juuri 'äsken, hetki sitten', kuusi 'havupuu', kuusi 'numero 6')

Tulkinnoista ja havainnoista
keskustellaan
Tulkintojen jakaminen monin
eri tavoin – sallivuus erilaisissa
tulkinnoista

Tekstien tulkitseminen ja kielitietoisuus

Aluksi

- Millainen olo tekstistä tulee?
- Mitä tämä teksti yrittää tehdä minulle?

Tekstin tausta

- Miksi teksti on kirjoitettu, mikä tehtävä tekstillä on?
- Kuka tekstin on tuottanut? Miten? Missä se on julkaistu?
- Ketä varten teksti on tuotettu? Kuka sitä käyttää, mihin ja miten?
- Missä kohtaat samanlaisia tekstejä?
- Millaisia tarkoitusperiä tekstillä on? Kenen etuja se palvelee?

Tekstin rakenteita ja muotoja

- Miten teksti rakentuu? Mistä osista se koostuu?
- Mihin tekstin sisältö perustuu?
  - kokemuksiin, arkielämään, faktatietoon (tai sellaisena esitettyyn), näkemyksiin, mielipiteisiin, tulkintoihin?
- Millaisen roolin teksti rakentaa kirjoittajalle ja lukijalle?
  - Suhteen muodollisuus–epämuodollisuus, läheisyys–etäisyys, tunteikkaus–asiakeskeisyys, tasa-arvoisuus...
- Miten kirjoittaja suhtautuu esittämäänsä asiaan?
  - asenteet, varmuusasteet, totuusarvot jne.

**Tämä on tenttimateriaali ”Kriittisen lukutaidon
ydinkysymykset”**

Kielen variaatio

Kieli elää

- ajallisesti
- sosiaalisesti
- alueellisesti
- yksilöittäin

Millaisia kielimuotoja sinä käytät?

Kenen kanssa? Missä tilanteissa?

Pekka Sauri

@pekkasauri

Helsingissä. Jännittävää. Krähnystin kahvilaan.

- What would you like, kysyi kassa-agentti.

- Yks Flat White, sanoin. - Juon täällä.

- Here or Take Away, kysyi hän. Luovutin.

- Here, inahdin.

Maksoin. Kassa kollegalleen:

- Älytön ruuhka yhtäkkiä. Tee vielä yks flätti. ☕

Kieli elää

- Mitä tarkoittaa Skibidi Ohio Rizz?

Lapset ja nuoret | Lapset puhuvat kouluissa kieltä, jota aikuisen voi olla vaikea ymmärtää – Tässä ovat tämän hetken trendit

💎 Tilaajille 21.8. 13:44

Vastaus: skibidi ohio rizz viittaa ihmiseen, jonka luontaisen karisman ja flirttailutaitojen puute herättää muissa jopa hivenen myötähäpeää tai sääliä.

2. Skibidi

Tätä nykyä sanalla on kuitenkin merkitys: tilanteesta riippuen skibidi tarkoittaa joko coolia tai huonoa ja pahaa. Vaikka viisuselostaja Mikko Silvennoinen käytti sanaa puhtaassa kehumismielessä, vaikuttaisi kuitenkin siltä, että lasten ja teinien suussa sanan merkitys on sittemmin kallistunut vahvasti negatiivisen puolelle.

1. Ohio

Yhdysvaltain osavaltio Ohiolla on sosiaalisen median meemikulttuurissa on oma erityinen paikkansa, joskaan ei niin mairitteleva sellainen. Yleinen vitsi kuuluu, että kun jokin asia on niin järjetön tai outo, sen on täytynyt tapahtua vain ja ainoastaan Ohiossa.

Siksipä nuorison suussa kaikenlaista outoa, typerää tai hullua kutsutaan Ohioksi.

3. Rizzler

Rizz on lyhenne englannin kielen sanasta charisma (karisma). Rizz viittaa ihmisen vetovoimaan ja hurmaavuuteen sekä kykyyn flirttailla.

Näin ollen rizzler on siis flirttiä tihkuva luontainen hurmuri.

Kieli | Opettaja huomasi nuorten puheessa muutoksen, jota he eivät itse huomaa – Tältä kuulostaa uusi suomen kieli

📌 Kulttuuri 25.11. 2:00

Koko juttu on luettavissa Pedanetissä
Tapaamisten diat ja muuta materiaalia –
sivustolla -> Muuta materiaalia -kohdassa.

Toi on
legit aika
impressive.

Opettaja Veera Pirosen keräämä sanasto

greidata = arvioida

lenssi = linssi

letata gou = päästää menemään

likkaa = nuolla

inspektata = tutkia

preijata = rukoilla

publishata = julkaista

separeitata = erotella

shearata = jakaa

said-aiata (side eye) = katsoa paheksuvasti

submittaa = palauttaa koulutehtävä esim. Google Classroomissa

suspendata = erottaa määräajaksi

emmä haluu ruinaa näitä = en halua pilata näitä

joskus ne kombainaa yheks = joskus ne yhdistyvät

mä haluan testaa stikkaako tää seinään = kokeilen, tarttuuko tämä seinään

mä kiip appasin niit tuloksii = paransin niitä tuloksia

mä nyt händään tän sisään = palautan nyt tämän (esim. kotitehtävän)

mä reittaa tän = arvioin tämän

miks noi ei exploudaa = miksi nuo eivät räjähdä

tarviiks mun wateraa näitä = tarvitseeko minun kastella näitä

toi friizaa ihan hulluna = tietokoneen toiminta hyytyy voimakkaasti

se vaan pruuvas pointtii = hän vain perusteli kantaansa

se äddäs mut = hän lisäsi minut

sori kun mä hittasin sua = anteeksi, kun löin sinua

sun pitää persevieraa = sinun täytyy sinnitellä

vulffit vaan hunntaa, ne ei haiberneittaa, eihän? = sudethan vain metsästävät eivätkä nuku talviunta?

älä judgaa (lausutaan zadzaa) = älä tuomitse

Variaation tarkastelu

- Ajallinen variaatio

Kategoria: Kuukauden sana - Kotus

Vuoden sanapoiminnot 2024 - Kotus

- Sosiaalinen (esim. eri ryhmien omat kielet)
- Alueellinen (esim. murteet)

- *kylymä talavi-ilima, mennähän autohon* (**Suomen murteiden sanakirja**
https://www.kotus.fi/sanakirjat/suomen_murteiden_sanakirja, perinteinen ja moderni maalaisuus
<http://neba.finlit.fi/oppimateriaali/kielijaidentiteetti/>)

KUUKAUDEN SANA | 29.8.2025

Kuukauden sana elokuussa 2025 on
peukku

Slangisana viittaa vaaralliseen muuntohuumeeseen.

Pakettiralli

Ratikkapatikka

Kuukauden sana joulukuussa 2025 on pakettiralli

- *Pakettiralli* ei tarkoita rallia sanan varsinaisessa merkityksessä. Kun pakettien kuljettamista kuvaillaan *ralliksi*, luodaan käsitys pakettien rajun tai vauhdikkaan menon muodostamasta kilpailusta, jossa jotkut pääsevät maaliin, toiset häviävät ja jotkut saattavat joutua keskeyttämään etappinsa. *Pakettiralli*-ilmaus dramatisoi logistiikan nopeutta.

Kuukauden sana marraskuussa 2025 on patikkaratikka

- Lennolle mielivät ovat jo pohtineet, pitääkö vastaisuudessa pakaasien kanssa panna jalkapatikaksi, ja tämän mielikuvan perusteella raitiotietä on kutsuttu leikillisesti tai ivallisesti *patikkaratikaksi*.
- Lempinimessä hauskuttaa ristiriita: *patikkaratikassa* matkustajasta tulee jalankulkija. Erityisen tarttuvan nimityksestä puolestaan tekee sen alku- ja loppuosan äänteellinen yhtäläisyys, sillä *patikka* ja *ratikka* ovat toistensa riimisanoja. *Patikkaratika* hymyilyttää, vaikka puolustaisikin Vantaan raideratkaisua.